

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Orkanen Irma, José en Maria op de BES-eilanden

Plan van aanpak Incidentonderzoek

Inhoudsopgave

1	Aanleiding	3
2	Onderzoeksvraag	4
3	Onderzoeksmethode	6

1

Aanleiding

De Inspectie houdt toezicht op de brandweer en de rampenbestrijding en crisisbeheersing op de eilanden in Caribisch Nederland (BES-eilanden). Vanuit dit toezicht heeft de Inspectie in 2013/2014 de voorbereiding op rampen en crises onderzocht en hier rapporten per eiland over opgesteld.

De Inspectie heeft in de periode juni tot september 2017- gelijktijdig met het brandweeronderzoek op de drie BES-eilanden - interviews afgenomen om te kunnen vaststellen wat er met de aanbevelingen uit deze rapporten is gedaan en tot welke resultaten dit heeft geleid.

De ervaringen met de rampenbestrijding waren tot op het moment van interviews vooral gebaseerd op planvorming en oefening. Op geen van de eilanden was sedert 2014 een incident voorgevallen dat een opschaling naar een coördinatie niveau 2 (opschaling beleidsteam) of 3 (boveneilandelijke opschaling) vereiste.

Zowel tijdens het bezoek aan Bonaire als net na de bezoeken aan Saba en Sint Eustatius is op de eilanden de rampenstructuur opgeschaald vanwege respectievelijk de storm Bret op Bonaire en de orkanen Irma, Jose en Maria op Sint Eustatius en Saba. De ervaringen opgedaan tijdens deze incidenten kunnen laten zien hoe de rampenbestrijding op de eilanden in de praktijk heeft gefunctioneerd en laten zien hoe de voorbereiding op rampen en crises zich verhoudt tot daadwerkelijk optreden.

Daarnaast heeft de Inspectie van zowel de Rijksvertegenwoordiger als van de gezaghebber van Saba het verzoek gekregen om het systeem van de rampenbestrijding op de BES-eilanden te evalueren. Hierbij ligt de focus op de rampenbestrijdingsorganisatie op de eilanden, de rol van de Rijksvertegenwoordiger hierin, de opschaling en de bijstandsverlening.

Op grond van het bovenstaande heeft de Inspectie besloten het oorspronkelijk onderzoek uit te breiden met een incidentonderzoek.

2

Onderzoeksvraag

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is in kaart brengen hoe de rampenbestrijdingsorganisaties in Caribisch Nederland hebben gefunctioneerd voor, tijdens en na het passeren van de storm 'Bret' respectievelijk de orkanen 'Irma', 'José', en 'Maria'.

Onderzoeksvraag

De centrale vraag voor dit onderzoek is :

Hoe heeft het systeem van rampenbestrijding op de BES eilanden voor, tijdens en na de storm Bret en de orkanen Irma, Jose en Maria gefunctioneerd ?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden zijn drie deelvragen geformuleerd:

- a. Hoe hebben de rampenbestrijdingsorganisaties zich voorbereid?
(Deze vraag is grotendeels beantwoord in het onderzoek van 2013/2014 en de interviews over de aanbevelingen)
- b. Hoe hebben de rampenbestrijdingsorganisaties opgetreden voor, tijdens en na de storm en de orkanen?
- c. Wat zijn de leer- en verbeterpunten?

Afbakening

Het systeem van de rampenbestrijding bestaat uit de rampbestrijdingsorganisatie op de eilanden (commando plaats incident en eilandelijk beleidsteam) en de rampenstaf van de Rijksvertegenwoordiger in Caribisch Nederland en houdt zich bezig met de bestrijding van (boven)eilandelijke rampen en crises.

In Europees Nederland bestaat het systeem uit het nationaal coördinatiecentrum (NCC), de departementale coördinatiecentra van de ministeries, de interdepartementale commissie crisisbeheersing (ICCb) en de ministeriele commissie crisisbeheersing (MCCb). Zij houden zich bezig met coördinatie en besluitvorming over het geheel van maatregelen en voorzieningen met het oog op een samenhangende aanpak van rampen en crises die een grote uitwerking op de maatschappij heeft of kan hebben.

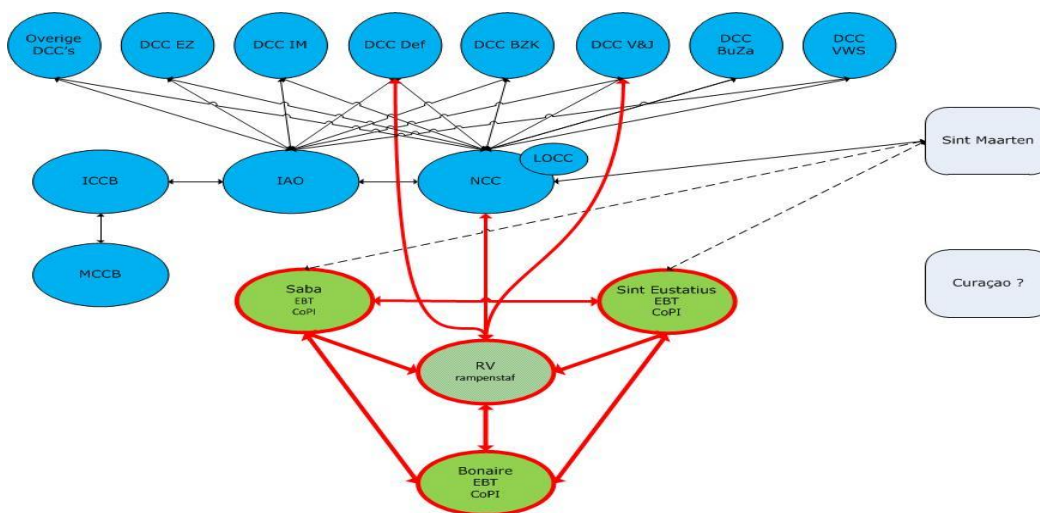
Dit gehele systeem bezien in een onderzoek zou leiden tot een zeer omvangrijk en tijdrovend onderzoek. Het onderzoek beperkt zich derhalve tot de eilanden, de

Rijksvertegenwoordiger en de lijnen die van deze partijen rechtstreeks lopen naar elkaar en naar Europees Nederland. Dit sluit ook aan bij de wensen van de Rijksvertegenwoordiger en de gezaghebber van Saba.
 In onderstaand figuur is dit aangegeven door de rode lijnen.

De periode na de orkanen zal niet in volle omvang onderdeel worden van het onderzoek, omdat het herstel nog vele maanden zal gaan duren. Om die reden wordt alleen de periode van één maand na de orkanen in dit onderzoek meegenomen.

Nb. Sint Maarten wordt niet in dit onderzoek betrokken, omdat de Inspectie alleen toezicht uitoefent op de BES.

3

Onderzoeksmethode

Het verloop van het onderzoek kan in drie fases gedeeld worden.

Het onderzoek dat de inspectie in juni en augustus j.l. heeft uitgevoerd naar wat er met de aanbevelingen van het inspectieonderzoek nulmeting rampenbestrijding is gedaan wordt beschouwd als een oriëntatie en daarmee als fase 1 voor dit onderzoek. De informatie die toen uit de interviews is opgehaald wordt geanalyseerd en geeft met name zicht op hoe de eilanden zich voorbereiden/voorbereid hebben op een mogelijke ramp of crisis.

Fase 2 is het onderzoek naar het optreden van de organisaties/teams voor, tijdens en na de storm en de orkanen op de eilanden zelf en naar de opschaling, afstemming en communicatie tussen eilanden, de Rijksvertegenwoordiger en Europees Nederland.

De Inspectie zal daarvoor gebruik maken van door de partijen zelf opgestelde evaluatieverslagen en de door middel van aanvullende interviews met de betrokken functionarissen opgehaalde informatie over het feitelijk verloop van het incident. Om voldoende zicht te krijgen op de werking van het hele bovineilandelijke systeem van rampenbestrijding zal de Inspectie aanvullende vragen stellen over onder andere opschaling, bijstand, afstemming en samenwerking met de andere eilanden en Europees Nederland met als doel vast te stellen hoe het systeem van de rampenbestrijding heeft gefunctioneerd.

De inspecteurs zullen daartoe gesprekken voeren met de Rijksvertegenwoordiger, het NCC, de gezaghebbers, de eilandsecretarissen en de leidinggevendenden van de hulpverleningsdiensten op de eilanden.

Deze informatie wordt geanalyseerd en geeft zicht op de bereikte resultaten van de gehanteerde aanpak.

Fase 3 behelst de overall analyse. Deze analyse zal leiden tot een duiding of de aanpak door de organisaties/partijen afgezet tegen de getroffen voorbereiding(en) en wettelijke bepalingen heeft geleid tot een adequate aanpak van de ramp.

Tot slot zal de Inspectie waar nodig en mogelijk aanbevelingen doen ter verbetering van het systeem of de uitvoering.

Missie Inspectie Justitie en Veiligheid

De Inspectie Justitie en Veiligheid houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken toezicht op het terrein van justitie en veiligheid om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen, om risico's te signaleren en om organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt de Inspectie bij aan een rechtvaardige en veilige samenleving.

Dit is een uitgave van:

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
[Contactformulier](#) | www.inspectievenj.nl

Oktober 2017

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*